

Kardeşler Arası Çatışma ve Kardeşi Kıskanma

Kardeşlik ilişkisi, çocuklara paylaşma duygusunu öğreten ilk deneyimlerdenidir. Kardeşlerin küçükken ufak tefek meselelerden kavgalar çıkarmaları, birbirlerini kıskanmaları doğaldır. Bu kavgalar ciddi boyutlara ulaşıyorsa, kardeşler arasında ciddi bir rekabet ve kıskançlık varsa aile önce kendi yaklaşımını sorgulamalıdır.

Benmerkezci olarak doğan bebek zaman içinde paylaşma yeteneği kazanacaktır. Bir çocuğun vermeyi ve paylaşmayı öğrenmesi kişilik gelişiminde önemli bir adımdır.

Aileye yeni bir bebek geldiğinde büyük çocuğun kardeşini kabullenebilmesi sorun olabilmektedir. Zorunlu olarak yeni doğan bebeğiyle daha fazla ilgilenmek durumunda kalan anne, büyük çocukta "annem artık beni sevmiyor" duygusu yaratmaktadır. Abla veya ağabey ihmal edildiğini düşünerek, kardeşinin duygusal yönden ondan bir şeyler çaldığını farz eder. Ebeveyn olarak bunun doğru olmadığını göstermeniz gerekir.

Hiçbir şey duygusal yoksunluk kadar çocuğu örseleyemez. İşten eve gelen babanın küçüğü kucaklayıp, büyüğe erişkin adam muamelesi yapması, çocuk için azarlanmasından bile daha travmatik bir yaklaşımdır. Çocuk duygusal yoksunluk nedeniyle ilgi çekmeye yönelik davranışlar sergileyebilir. Kimi zaman da kardeşine zarar vermeye kalkabilir. Tüm niyeti "benim farkıma varın", "beni adam yerine koyun", "bana değer verin", "beni de sevin" demektir. Bu amaçla anne babasının kızacağını bile bile bazı olumsuz davranışları sergiler.

Bu durumda anne babanın yapacağı şey, çocuğa onu anladığınızı hissettirmenizdir. "Kardeşin kendine bakamayacağı için onunla daha çok ilgileniyoruz, sen haklısın ve seni anlıyoruz" demek, "seni de seviyoruz" demekten daha etkilidir. Büyüğün durumu nasıl olsa anlayacağını düşünmek hatadır. Çocuk hangi yaşta olursa olsun ailenin yönlendirmesine, destek ve yardımına, sevgi ve ilgisine ihtiyacı vardır. Yapılması gereken temel şey, çocukta oluşan ihmal edilmişlik duygusunu silmeye çalışmaktır. Çocuğa kardeşinin bakımında verilecek sorumluluklar da kardeşini kabullenmesine yardımcı olacak bir yaklaşımdır.

Kıskançlık doğal bir duygudur fakat zaman içinde olgunlaşarak yönlendirilmesi, dizginlenmesi gereken bir duygudur. Çocuğa kıskanmadan paylaşmayı öğretmek anne babanın görevlerindedir. Çocuğa küçük yaşlardan itibaren hak duygusu verilmeli, sınırları öğretilmelidir. Çocuk kendi hak ve sınırlarının nereye kadar olduğunu, başkasının sınırlarının nereden başladığını ve haklarını bilirse gereksiz kıskançlık duygusuna kapılmaz. Kardeşlerinin de ödüllendirilmesi ve takdir edilmesinden rahatsızlık duymaz.

Anne babaya düşen görevlerden biri de kardeşler arasındaki dostluk duygularını geliştirmektir. Ders çalışmayan bir çocuğa, "kardeşin ne güzel pekiyi alıyor, sen niye zayıf aldın" demek yerine, "birlikte çalışırsanız daha başarılı olursunuz" demek doğru yaklaşımdır. Bu şekilde çocuklar arası yanlış bir rekabete yol açmamış, kardeş kıskançlığına sebebiyet vermemiş, çocuğun hem kardeşine hem size tepki duymasını engellemiş olursunuz. Sürekli didişen, kavgaya eden çocuklarınız varsa onları suçlamak yerine kendi tavırlarımıza bakmak gerekir.

Herhangi bir sorunda ailenin olayı her iki çocuk yönünden de görmesi, akla gelen ilk tepkiyi vermemesi hiçbir zaman unutulmaması gereken bir noktadır.

Küçük yaşlarda kardeş kıskançlığı ve rekabet şeklinde kendini gösteren kardeşler arası sorunlar ileri dönemlerde farklı karakter kazanabilir. Çoğu kez büyük erkek kardeş, ergenlik döneminde kız kardeşini kontrol etmeye, arkadaşlarına, giyim kuşamına karışmaya kalkabilir. Bu korumacı yaklaşım çoğu kez ailenin de hoşuna gider. Fakat kardeşlerin birbirlerinin özel hayatlarının içine girmesi, kardeşin özel eşyalarını karıştırma, takip etme gibi eylemler hatalı davranışlardır. Bu tür yaklaşımlara izin vermek kardeşler arası ilişkiyi bozar. Ebeveyn olarak çocuklarınızın sorumluluğu sizindir. Sorumluluk ve yetkilerinizi büyük çocuğa devredemezsiniz.

Çocuk üzerindeki en doğru ve en etkili kontrol, onlara iyi-kötü, doğru-yanlış kavramlarını doğru olarak öğretip, kendilerine güvendiğinizi ve sorumluluklarını yerine getireceklerine inandığınızı ifade ederek sağlanır. Bu yaklaşım her türlü baskı ve korkudan daha etkilidir.